

Source : มติชน

Date : 18 ก.ย. 2559 Page : 1,5

No: 59428472

ยกเครื่อง-เลิกคุมราคา ถึงเวลา 'น้ำตาล' ไม่หวาน?

ไม่เห็นโรงศพก็ไม่หลังน้ำตาล...อาจใช้ได้ดีกับอุตสาหกรรม
อ้อยและน้ำตาลทราย ที่มีมูลค่าปีละไม่ต่ำกว่า 200,000
ล้านบาท (อ่านต่อหน้า 9)

ต่อจากหน้า 1

โดยที่ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างกำลัง
ชะงักเข้มนั้น เร่งปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม
แบบ “โฟลนกัน” เนื่องจากบราซิล ผู้ผลิต
และส่งออกน้ำตาลเบอร์ 1 ของโลกกดดัน

ประกาศจะฟ้องร้องไทย ผู้ส่งออกอันดับ
2 ต่อองค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) ว่ามี
การดำเนินการไม่ถูกต้อง 32 เรื่อง

ประเด็นสำคัญ อาทิ การอุดหนุนส่วน
ต่างราคาเพื่อเพิ่มค่าอ้อย โดยปีนี้อยู่ที่ 160
บาทต่อตันอ้อย เพิ่มจากราคาอ้อยขั้นต้นฤดู
การผลิต 2558/59 ซึ่งอยู่ที่ 808 บาทต่อตัน
อ้อย ด้วยเหตุต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
สูงขึ้นมาก

อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวตาม
ข้อเท็จจริง รัฐบาลไทยไม่ได้ใช้งบประมาณ
เข้าอุดหนุน แต่ใช้อำนาจจากที่ประชุมคณะ
รัฐมนตรี (ครม.) อนุมัติให้ธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
ปล่อยกู้เงินให้ จากนั้นกองทุนอ้อยและน้ำตาล
ทราย (กท.) จะนำเงิน 5 บาทต่อกิโลกรัม
(กก.) จากการขายน้ำตาลทรายทั้งระบบมา
ชำระหนี้

บราซิลยังกล่าวหาว่าไทยอุดหนุนให้
เปลี่ยนการปลูกข้าวมาปลูกอ้อย ซึ่งเรื่อง
นี้ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล
ทราย (สอณ.) ยืนยันชัดเจนว่าไทยไม่ได้
อุดหนุน เพราะไม่ได้ให้เงินช่วยเหลือกับ
เกษตรกรแต่อย่างใด เป็นเพียงการให้นำ
แนะนำ

ประเด็นการฟ้องร้องนี้ในวงการ
อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายค่อนข้าง
กังวลต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น อาทิ หากแพ
อุตสาหกรรมจะต้องเสียหายมูลค่านับไม่
ถ้วน กระทบต่อรายได้เกษตรกรชาวไร้อ้อย
โรงงาน และภาระหนักที่สุด คือ ประชาชนผู้
บริโภค และอาจเป็นใบเบิกทางทำให้ประเทศ
มหาอำนาจอื่นที่พร้อมขยำไทยจากประเด็น
การเมืองปัจจุบัน ใช้เป็นช่องทางบีบไทยใน
เวทีการค้าโลก เหมือนที่อุตสาหกรรมอื่น
กำลังประสบอยู่

อย่างไรก็ตาม ต้องทำความเข้าใจว่าจริงๆ
แล้วเป้าหมายปรับแก้โครงสร้างอุตสาหกรรม
มีความพยายามดำเนินจากรัฐบาลหลายสมัย
มีการใช้งบประมาณเพื่อจ้างหน่วยงานอิสระ
เข้ามาช่วยดำเนินการ ตลอดจนดำเนินการ
โดยข้าราชการที่เรียนรู้งานอุตสาหกรรมอ้อย
และน้ำตาลมาตลอดชีวิต แต่เพราะอ้อย
และน้ำตาลได้ชื่อว่าเป็นสินค้าการเมืองชั้นดี
ประกอบกับระบบที่มีในปัจจุบันเมื่อเทียบกับ

ยกเครื่อง-เลิกคุมราคา ถึงเวลา'น้ำตาล'ไม่หวาน?

สินค้าเกษตรตัวอื่นแล้ว ถือว่ามีเสถียรภาพมากที่สุด มีการจัดสรรผลประโยชน์ที่ทำให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีรายได้มั่นคง มีการกำหนดปริมาณการบริโภคในประเทศ หรือเรียกว่า โควต้า ก. ที่เหมาะสม และนำส่วนที่เหลือส่งออก และมีการกำหนดราคาจำหน่ายโดยมีกระทรวงพาณิชย์ เข้าควบคุม

ความพยายามในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลตลอดหลายปีที่ผ่านมา จึงได้แต่มีจุดเริ่มต้น แต่ไม่เคยถึงจุดหมาย!!!

แต่รอบนี้ ถ้าไม่ถึงปลายทาง **“ไทยเจ็บหนักแน่”** ด้วยเหตุนี้ **พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา** นายกรัฐมนตรี จึงมีคำสั่งเด็ดขาดให้ **นางอรรชกา สีบุญเรือง** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการให้สำเร็จ และทันต่อการรุดคืบของบราซิล

ปิดช่องทางการฟ้องร้องไทยให้ได้

ขณะนี้ ความกดดันจึงอยู่ที่กระทรวงอุตสาหกรรมว่าจะทำหน้าที่ของตนเองได้ดีแค่ไหน ปัจจุบันเนื้องานหลักที่ดำเนินการอยู่คือการปรับปรุงร่าง พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทรายฉบับใหม่ จากฉบับปัจจุบันที่เขียนมาตั้งแต่ปี 2527 ทำให้มีรายละเอียดหลายส่วนล้าสมัย ล้าสุดมีความคับหน้าไปมาก

เรื่องนี้ **“สมชาย หาญหิรัญ”** ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะประธานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (กอน.) กล่าวว่า เมื่อเร็วๆ นี้ กอน.ได้เห็นชอบหลักการแนวทางแก้ไข พ.ร.บ.อ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ประเทศบราซิล ผู้ผลิตน้ำตาลอันดับ 1 ของโลก เห็นว่าขัดกับข้อตกลงดับเบิลยูทีโอ

ดังนั้น รายละเอียดของ พ.ร.บ.จะยกเลิกการประกาศราคาน้ำตาลทรายในประเทศ ที่ปัจจุบันประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดราคาไว้ที่ 23.50 บาทต่อกิโลกรัม (กก.) โดยอนาคตราคา

ต้องเคลื่อนไหวตามทิศทางราคาตลาดโลก ที่อาจเป็นราคาอ้างอิง หรือราคาแนะนำ เช่นเดียวกับที่บราซิล อินเดีย และจีน เพื่อไม่ให้บราซิลมองว่าเป็นการบิดเบือนหรือแทรกแซงกลไกราคา

ประธาน กอน.ระบุว่า นอกจากนี้จะยกเลิกการกำหนดโควตาน้ำตาลทราย ซึ่งปัจจุบันไทยกำหนดเป็น 3 โควต้า คือ โควต้า ก. คือน้ำตาลทรายขาวที่ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ โควต้า ข. คือน้ำตาลทรายดิบ เพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศผ่านบริษัท อ้อยและน้ำตาลทราย (อนท.) และโควต้า ค. คือน้ำตาลทรายดิบ หรือน้ำตาลทรายขาว ที่เหลือจากการจัดสรร ซึ่งขณะนี้ไม่มีแนวทางอยู่แล้ว อาทิ รูปแบบหนึ่งอาจเป็นการเก็บสต็อกน้ำตาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์จะต้องหารือในรายละเอียดร่วมกัน จากนั้นจะตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างชาวไร่ โรงงานน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม มากำหนดรายละเอียดเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายใหม่ โดยคณะทำงานดังกล่าวมีวาระ 1 ปี

ทั้งนี้ กอน.จะมีการเสนอกรอบการปฏิบัติงานเข้าสู่ ครม.ภายในเดือนกันยายนนี้ เพื่อให้เห็นชอบในหลักการ จากนั้นจะมีการตั้งคณะทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล (สอน.) และผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย อาทิ ชาวไร่ และโรงงานน้ำตาลทราย ร่วมหารือและกำหนดรายละเอียดต่อไป ขณะที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะช่วยดูแลเรื่องต้นทุน ส่วนราคาอ้อยจะมีหน่วยงานประกาศราคาแนะนำเหมือนที่หลายประเทศดำเนินการ

“ที่ผ่านมานโยบายของรัฐบาลไทยไม่ได้ต้องการอุดหนุน แข่งขัน หรือบิดเบือนราคาน้ำตาลในตลาดโลกแต่อย่างใด เพียงต้องการสร้างเสถียรภาพของอุตสาหกรรมอ้อยและ

น้ำตาลทรายในประเทศเท่านั้น เพื่อให้มีการปลูกอ้อยอย่างต่อเนื่อง การที่ราคาอ้อยขึ้นลงตามภาวะตลาดโลกจะส่งผลต่อปริมาณการปลูกอ้อยที่จะกระทบต่อโรงงานน้ำตาลทรายที่ต้องลงทุนสูง การกำหนดโควตาน้ำตาลก็เพื่อให้มั่นใจว่ามีน้ำตาลทรายเพียงพอสำหรับการบริโภคในประเทศเท่านั้น” สมชายกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้การแก้ปัญหาในภาพรวมส่อแวรมีแนวโน้มสดใส และน่าจะใช้ต่อสู้-หักล้างข้อกล่าวหาของบราซิลได้ แต่ก็มียางประเด็นที่ทำให้ พ.ร.บ.ฉบับใหม่มีเค็ดกลางอาจจะสะดุด นั่นเพราะทาง สอน.กำหนดให้ต้องนำกากอ้อยและกากตะกอนกรองเข้าไปรวมอยู่ในค่านิยามของผลพลอยได้ที่จะนำรายได้ของส่วนนี้ไปอยู่ในระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ด้วย เพื่อให้การปรับโครงสร้างครั้งนี้สมบูรณ์ แต่ทำให้โรงงานน้ำตาลภายใต้ 3 สมาคมโรงงานน้ำตาลทรายออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านอย่างหนัก เพราะมองว่าวัตถุดิบดังกล่าวเป็นสิ่งที่โรงงานต้องลงทุนในการกำจัด และปัจจุบันนำมาทำเป็นไฟฟ้า ต้องลงทุนสูงหลักร้อยล้านบาท จึงไม่ใช่ผลพลอยได้ที่เกษตรกรจะได้รับ

ปัญหาที่ส่งผลให้ สอน.ต้องถอยมาตั้งหลัก พร้อมกับตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อศึกษาอย่างรอบคอบอีกครั้ง

ทั้งนี้ ในมุมมองของผู้คร่ำหวอดในแวดวงอุตสาหกรรมบางคนเห็นว่าการปรับแก้ พ.ร.บ.ครั้งนี้จะเสร็จทันเวลา เพราะมีประเด็นบราซิลเข้ามาเป็นตัวเร่งรัด แต่การที่ สอน.นำเรื่องผลพลอยได้เข้ามาใส่ด้วย อาจทำให้ พ.ร.บ.ใหม่สะดุด แต่อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่ดำเนินการได้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเร่งดำเนินการ โดยเฉพาะการเสนอร่าง พ.ร.บ.ใหม่ต่อ ครม. เพื่ออย่างน้อยก็เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อยืนยันต่อบราซิลว่า ไทยมีความตั้งใจจริงที่จะทำให้ขั้นตอนทุกอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของโลก

ส่วนประเด็นราคาน้ำตาลทรายและโควต้าที่จะยกเลิกนั้น รัฐบาลจะมีมาตรการดูแล โดยราคาน้ำตาลอาจมีการกำหนดเพดานสูงต่ำ ไม่ให้ผันผวนตามตลาดโลกเกินไป ทำให้กองทุนอ้อยและน้ำตาลมีบทบาทเหมือนกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อไม่ให้ราคาขายกระทบต่อประชาชน ผู้บริโภคหลักของประเทศที่สำคัญที่สุดต่ออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

หากปล่อยให้ น้ำตาลขมจากความตั้งใจแก้ปัญหา ถอดขนวนฟ้องร้องของชาติ แชมป์ส่งออกน้ำตาล แต่กลายเป็นเพิ่มปัญหาภายใน คงไม่ต่างอะไรจากหนี้เสียปะระเซซ์